

ภาคผนวก ค

รายงานผลการศึกษารายการสุขภาพในฟรีทีวี

การศึกษารอบที่ 33 รายการสุขภาพในฟรีทีวี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาของรายการสุขภาพโฆษณาตรง และโฆษณาแฝงในรายการสุขภาพทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี (ช่อง 3, 5, 7, 9, NBT และ ทีวีไทย) ในเดือนธันวาคม 2551 ตลอด 24 ชั่วโมง โดยมีผลการศึกษาในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1) จำนวน/สัดส่วนรายการ

จากการศึกษาพบว่ารายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสุขภาพทั้งสิ้น 27 รายการ รวมเวลาออกอากาศ 905 นาที/สัปดาห์ หรือประมาณ 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยสามารถจัดอันดับสถานีโทรทัศน์ที่มีปริมาณการออกอากาศรายการสุขภาพได้ ดังนี้

- อันดับที่ 1 ช่องทีวีไทย¹ พบรายการทั้งสิ้น 6 รายการ ได้แก่ รายการชีวิตที่ออกแบบได้ รายการขบวนการไร้พุง รายการรักลูกให้ถูกทาง (ปีที่ 24) รายการสถานีนอนมัย รายการคนสู้โรค และรายการเพชรฆาตเงิบ รวมเวลาออกอากาศ 327 นาทีต่อสัปดาห์ คิดเป็น 3.9 % ของเวลาออกอากาศทั้งหมด
- อันดับที่ 2 ช่อง 3 พบรายการทั้งสิ้น 4 รายการ ได้แก่ รายการซูรักซูส รายการ 30 ยังแจ๋ว รายการชีวิตชีวา และรายการชีวิตชีวา Daily รวมเวลาออกอากาศ 275 นาทีต่อสัปดาห์ คิดเป็น 2.72 % ของเวลาออกอากาศทั้งหมด
- อันดับที่ 3 ช่อง NBT พบรายการทั้งสิ้น 8 รายการ ได้แก่ รายการ 3 นาทีสุขภาพดีไม่มีซื้อขาย รายการกาชาดเพื่อคุณ รายการความรักเลือกได้ รายการคุยกับหมอเรื่องมะเร็ง รายการรักลูกให้ถูกทาง (ปีที่ 23) รายการหน้าต่างสุขภาพ รายการผู้หญิง 3 วัย และรายการโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช

¹ ** หมายเหตุ ** สถานีโทรทัศน์ช่องทีวีไทย ออกอากาศเฉลี่ยที่ 8,235 นาทีต่อสัปดาห์ หรือประมาณ 19 ชั่วโมงต่อวัน ขณะที่สถานีช่องอื่นออกอากาศตลอด 24 ชั่วโมง

รวมเวลาออกอากาศ 168 นาทีต่อสัปดาห์ คิดเป็น 1.6 % ของเวลาออกอากาศทั้งหมด

- อันดับที่ 4 ช่อง 9 พบรายการทั้งสิ้น 3 รายการ ได้แก่ รายการอโรคาปาร์ตี้ รายการตะลุยโรงหมอ และรายการสโมสรสุขภาพ

รวมเวลาออกอากาศ 110 นาทีต่อสัปดาห์ คิดเป็น 1.09 % ของเวลาออกอากาศทั้งหมด

- อันดับที่ 5 ช่อง 5 พบรายการทั้งสิ้น 2 รายการ ได้แก่ รายการทันโรคกับกรมควบคุมโรค และรายการเวลาเพื่อสุขภาพ

รวมเวลาออกอากาศ 14 นาทีต่อสัปดาห์ คิดเป็น 0.13 % ของเวลาออกอากาศทั้งหมด

- อันดับที่ 6 ช่อง 7 พบรายการทั้งสิ้น 4 รายการ ได้แก่ รายการการแพทย์ก้าวหน้า รายการคุยกันเรื่องลูก รายการพบหมอศิริราช และรายการอุ้มท้องอุ้มรัก

รวมเวลาออกอากาศ 11 นาทีต่อสัปดาห์ คิดเป็น 0.10 % ของเวลาออกอากาศทั้งหมด

สัดส่วนเวลาออกอากาศของรายการสุขภาพ 27 รายการ จากการศึกษาพบว่าสามารถแบ่งกลุ่มรายการเป็น 2 กลุ่มได้แก่ รายการสุขภาพเชิงพาณิชย์ และรายการสุขภาพไม่หวังผลเชิงพาณิชย์

รายการสุขภาพเชิงพาณิชย์ ซึ่งโดยมากได้รับการสนับสนุนรายการจากสถานพยาบาลเอกชน ธุรกิจเอกชนและผลิตภัณฑ์สินค้าประเภทต่างๆ ออกอากาศช่วงเวลา 7.00-10.00 น. และเวลา 16.00-22.30 น.

- รายการ 30 ยังแจ๋ว (ช่อง 3, วันจันทร์-ศุกร์, 9.45-10.05 น.)
- รายการสโมสรสุขภาพ (ช่อง 9, วันศุกร์, 8.30-9.00 น.)
- รายการอโรคาปาร์ตี้ (ช่อง 9, วันพฤหัสบดี, 22.15-23.05 น.)
- รายการตะลุยโรงหมอ (ช่อง 9, วันอาทิตย์, 16.30-17.30 น.)
- รายการคุยกันเรื่องลูก (ช่อง 7, วันอาทิตย์, 17.52-17.53 น.)

และรายการอื่นๆ ที่ออกอากาศนอกเหนือจากเวลาดังกล่าว ได้แก่

- รายการเวลาเพื่อสุขภาพ (ช่อง 5, วันพุธ, 11.00-11.04 น.)
- รายการซูรักซูรส (ช่อง 3, วันพฤหัสบดี, 24.00-24.25 น.)
- รายการชีวิตชีวา Daily (ช่อง 3, วันจันทร์-ศุกร์, 4.40-4.50 น.)
- รายการชีวิตชีวา (ช่อง 3, วันเสาร์-อาทิตย์, 5.35-6.00 น.)

รายการสุขภาพไม่หวังผลในเชิงพาณิชย์ ซึ่งโดยมากได้รับการสนับสนุนรายการจากสถานพยาบาลรัฐ มหาวิทยาลัยรัฐ และองค์กรสาธารณประโยชน์ พบว่ามีการออกอากาศทุกช่วงเวลา

- รายการการแพทย์ก้าวหน้า (ช่อง 7, วันเสาร์-อาทิตย์, 6.20-6.23 น.)
- รายการอุ้มท้องอุ้มรัก (ช่อง 7, วันเสาร์, 11.55-11.56 น.)
- รายการทันโรคกับกรมควบคุมโรค (ช่อง 5, วันจันทร์-ศุกร์, 11.50-11.52 น.)
- รายการกาชาดเพื่อคุณ (ช่อง NBT, วันจันทร์, 8.58-9.00 น.)
- รายการคุยกับหมอเรื่องโรคมะเร็ง (ช่อง NBT, วันพุธ, 15.40-16.00 น.)

- รายการผู้หญิง 3 วัย (ช่อง NBT, วันพุธ, 16.00-16.30 น.)
- รายการ 3 นาที่สุขภาพดีไม่มีซื้อขาย (ช่อง NBT, วันศุกร์, 8.57-09.00 น.)
- รายการความรักเลือกได้ (ช่อง NBT, วันศุกร์, 13.50-13.53 น.)
- รายการรักลูกให้ถูกทาง (ช่อง NBT, วันเสาร์-อาทิตย์, 8.57-09.00 น.)
- รายการชีวิตที่ออกแบบได้ (ช่อง ทีวีไทย, วันศุกร์, 11.30-12.00 น.)
- รายการรักลูกให้ถูกทาง (ช่อง ทีวีไทย, วันอังคาร-ศุกร์, 15.57-16.00 น.)
- รายการขบวนการไร้พุง (ช่องทีวีไทย, วันพฤหัสบดี-ศุกร์, 18.35-19.00 น.)
- รายการเพชรฆาตเจียบ (ช่องทีวีไทย, วันเสาร์, 18.05-18.30 น.)

2) ผู้ผลิตและผู้ร่วมผลิตรายการ

จากการศึกษาพบว่ารายการสุขภาพส่วนใหญ่ผลิตโดยบริษัทผู้ผลิตที่เป็นหน่วยงานเอกชน เช่น Watch dog, บ.พีพีวาวเวอร์พลัส จำกัด, Kantana the experienced, บริษัท ทริปเปิ้ล ทู จำกัด, Work point entertainment, บริษัท CBN SIAM เป็นต้น

ผู้สนับสนุนรายการหลักส่วนใหญ่เป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ ได้แก่ สถาบันมะเร็งแห่งชาติ, สมาคมอนามัยเจริญพันธุ์, ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย, กระทรวงสาธารณสุข, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.), สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล, แพทยสภาและสภาการขาดไทย โดยพบการสนับสนุนทั้งหมด 6 รายการ คือ รายการกาชาดเพื่อคุณ ช่อง NBT, รายการคุยกับหมอเรื่องมะเร็ง ช่อง NBT, รายการผู้หญิง 3 วัย ช่อง NBT, รายการชีวิตที่ออกแบบได้ ช่อง ทีวีไทย, รายการขบวนการไร้พุง ช่อง ทีวีไทย และรายการเพชรฆาตเจียบ ช่องทีวีไทย

และกลุ่มธุรกิจเอกชน สนับสนุนในลักษณะของรายชื้อผลิตภัณฑ์ เช่น ผลิตภัณฑ์แบรนด์, เฮโม-วิต, บริษัท สิงห์ คอเปอร์เรชั่น จำกัด, โรงแรมอิมพีเรียล ควีนสปาร์ค, ปตท., BSC, เนเจอร์กิฟ การ์นิเย่ และนมผงพีเดีย ชัวร์ คอมพลีท เป็นต้น โดยพบการสนับสนุนในลักษณะนี้ทั้งหมด 6 รายการ คือ รายการสโมสรรสุขภาพ ช่อง 9, รายการซูรักซูรส ช่อง 3, รายการ 30 ยังแจ๋ว ช่อง 3, รายการชีวิตชีวา ช่อง 3, รายการชีวิตชีวา Daily ช่อง 3 และรายการคุยกันเรื่องลูก ช่อง 7

รองลงมาได้แก่ โรงพยาบาลเอกชน ได้แก่ โรงพยาบาลปิยะเวท, โรงพยาบาลพญาไท และโรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ โดยพบการสนับสนุนทั้งหมด 3 รายการ คือ รายการเวลาเพื่อสุขภาพ ช่อง 5, รายการโรคคาปาร์ดี ช่อง 9, รายการตะลุยโรงหมอ ช่อง 9

มหาวิทยาลัยรัฐ ได้แก่ ศูนย์การแพทย์สิริกิติ์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี, คณะทันตกรรมแพทยศาสตร์ ม.มหิดล และโรงพยาบาลวชนกแชนด์วอร์ด จังหวัดลำปาง คณะแพทยศาสตร์ รพ.มหาราช(เชียงใหม่) โดยพบการสนับสนุนทั้งหมด 3 รายการ คือ รายการการแพทย์ก้าวหน้า ช่อง 7, รายการสถานื่อนามัย ช่องทีวีไทย และรายการหน้าต่างสุขภาพ ช่อง NBT

และการสนับสนุนร่วมระหว่างกลุ่มธุรกิจกับองค์กรสาธารณประโยชน์และกลุ่มธุรกิจร่วมกับมหาวิทยาลัยรัฐ โดยพบการสนับสนุนทั้งหมด 3 รายการ คือ รายการรักลูกให้ถูกทาง ช่อง NBT และช่องทีวีไทย

ผู้สนับสนุนรายการหลัก คือ บริษัทสหพัฒน์ปิปูล จำกัด ร่วมกับสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล, รายการพหุมิติ ช่อง 7 ผู้สนับสนุนรายการหลัก คือ ไทยประกันชีวิตร่วมกับ แพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล และ รายการชีวิตชีวา Daily ผู้สนับสนุนรายการหลัก คือ อภัยภูเบศร์, มิตรชูมรุ และคณะแพทยศาสตร์ รพ.รามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

นอกจากนี้ยังพบผู้สนับสนุนรายการหลัก โดย หน่วยงานรัฐ ได้แก่ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข พบการสนับสนุนทั้งหมด 1 รายการ คือ รายการทันโรคกับกรมควบคุมโรค ช่อง 5

หน่วยงานรัฐร่วมกับองค์กรสาธารณะประโยชน์ ได้แก่ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับ กองทุนโลกและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พบการสนับสนุนทั้งหมด 1 รายการ คือ รายการ ความรักเลือกได้ ช่อง NBT

หน่วยงานรัฐร่วมกับโรงพยาบาลรัฐ ได้แก่ กองทัพบก กรมแพทย์ทหารบก ร่วมกับ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า กระทรวงสาธารณสุข และคลินิกชายวัยทอง โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า พบการสนับสนุนทั้งหมด 1 รายการ คือ รายการ 3 นาทีสุขภาพดีไม่มีซื้อขาย ช่อง NBT

โรงพยาบาลรัฐ ได้แก่ โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช พบการสนับสนุนทั้งหมด 1 รายการ คือ รายการ โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช ช่อง NBT

และ รายการที่ไม่ระบุผู้สนับสนุนรายการหลัก ทั้งหมด 2 รายการ ได้แก่ รายการอุ้มท้องอุ้มรัก ช่อง 7 และรายการคนสู้โรค ช่อง ทวีไทย

ตารางแจกแจงข้อมูลผู้ผลิตและผู้สนับสนุนรายการสุขภาพ ดังต่อไปนี้

ตารางข้อมูล ผู้อำนวยความสะดวก(ช่อง) บริษัทผู้ผลิต และผู้สนับสนุนรายการ				
ช่อง	ลำดับ	รายการ	บริษัทผู้ผลิต	ผู้สนับสนุนรายการหลัก
3	1	บุรุษขจร	Watch dog	สิงห์ คอเปอร์เรชั่น จำกัด, โรงแรมอิมพีเรียล ครีนสปาร์ค, ปตท. และแบรนด์
	2	30 ยังแจ๋ว	ฝ่ายข่าวไทยทีวีสีช่อง 3	BSC, เนเจอร์กีฟ และการ์นีเย
	3	ชีวิตชีวา	Sarasilp Thaivision	อภัยภูเบศร์, เบนซ์ทองหล่อ, Asian University, มิตรชูมรุ, ซูเปอร์กาแฟและ รอยไทย
	4	ชีวิตชีวา Daily	Sarasilp Thaivision	อภัยภูเบศร์, มิตรชูมรุ และคณะแพทยศาสตร์ รพ.รามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
5	1	ทันโรคกับกรมควบคุมโรค	ไม่ระบุ	กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
	2	เวลาเพื่อสุขภาพ	P.R.A.D	โรงพยาบาลปิยะเวท
7	1	การแพทย์ก้าวหน้า	ไม่ระบุ	ศูนย์การแพทย์สิริกิติ์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี
	2	คุยกันเรื่องลูก	พีพีวาวอร์ลด์ จำกัด	นม Isomil Plus และนมผงพีเดียซ์วอร์ คอม พลัส
	3	พหุมิติ	ไม่ระบุ	ไทยประกันชีวิต และ แพทยศาสตร์ศิริราช พยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
	4	อุ้มท้องอุ้มรัก	Kantana the experienced	ไม่ระบุ
9	1	อโรคาปาร์ดี	Work point entertainment	โรงพยาบาลพญาไท
	2	ตะลุยโรงหมอ	ทริปเบิลทู จำกัด	โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์
	3	สโมสรรสุขภาพ	ไม่ระบุ	ผลิตภัณฑ์แบรนด์และเฮโม-วิด
NBT	1	3 นาทีสุขภาพดีไม่มีซื้อขาย	ไม่ระบุ	กองทัพบก กรมแพทย์ทหารบก โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า กระทรวงสาธารณสุข และคลินิกชายวัยทอง โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

	2	ภาษาเพื่อคุณ	ไม่ระบุ	ฝ่ายประชาสัมพันธ์ สำนักงานกลาง สภาอากาศไทย
	3	ความรักเลือกได้	ไม่ระบุ	กรมควบคุมโรคกระทรวงสาธารณสุข, กองทุนโลก และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
	4	คุยกับหมอเรื่องมะเร็ง	ไม่ระบุ	มูลนิธิกาญจนบารมี, ศูนย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสถาบันมะเร็งแห่งชาติ
	5	รักลูกให้ถูกทาง (ปีที่ 23)	ไม่ระบุ	บริษัทสหพัฒนาพิบูล จำกัด สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล
	6	หน้าตาสุขภาพ	ไม่ระบุ	คณะทันตกรรมแพทยศาสตร์ ม.มหิดล
	7	โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช	ไม่ระบุ	โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช
	8	ผู้หญิง 3 ร้อย	ไม่ระบุ	สมาคมอนามัยเจริญพันธุ์ราชวิทยาลัย สตินารีแพทย์แห่งประเทศไทย กระทรวงสาธารณสุข
ที่ รไทย	1	ชีวิตที่ออกแบบได้	บริษัท ท่าดี	สวรส.
	2	ชวนการไร้พุง	บริษัท ชูเปอร์จี	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
	3	รักลูกให้ถูกทาง (ปีที่ 24)	ไม่ระบุ	บริษัทสหพัฒนาพิบูล จำกัด สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล
	4	สถานอนามัย	CBN SIAM	โรงพยาบาลแวนแชนด์วอร์ด จังหวัดลำปาง คณะแพทยศาสตร์ รพ.มหาราช(เชียงใหม่)
	5	คนสู้โรค	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ
	6	เพศชายเจียบ	Smart Creation Intermedia	โครงการสื่อสุขภาพสู่สาธารณะเพื่อสุขภาพประชาชน ร่วมกับ แพทย์สภา

3) ประเภทของเนื้อหาด้านสุขภาพและรูปแบบวิธีการนำเสนอ

3.1 ประเภทของเนื้อหารายการ

จากการศึกษา พบว่ารายการสุขภาพเน้นการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ และ ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรค (อาการโรค, สถิติโรค, การติดต่อ, อันตราย) รองลงมาคือเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการสุขภาพหลังจากเกิดโรคหรืออาการผิดปกติ (การรักษา, การควบคุม) และการจัดการสุขภาพเพื่อไม่ให้เกิดโรคหรืออาการผิดปกติ (การดูแล, การป้องกัน, การส่งเสริมสุขภาพ)

ซึ่งโรคและอาการผิดปกติต่างๆ ที่นำเสนอมักเป็นโรคไม่ติดต่อและต้องอาศัยการพึ่งพาแพทย์ในการรักษา เช่น โรคมะเร็ง โรคเอดส์ โรคต่อมลูกหมากโต โรคความดันโลหิตสูง โรคอัมพฤกษ์ อัมพาตหรือโรคหลอดเลือดสมองตีบ โรคเกาต์ โรคน้ำท่วมปอด โรคถุงลมโป่งพอง โรคซิฟิลิส โรคเชื้อราในโพรงไซนัส เป็นต้น

ส่วนเนื้อหาเกี่ยวกับโรคที่พบบ่อยและโรคที่เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาด ถูกนำเสนอค่อนข้างน้อย เช่น โรคไข้หวัด ไข้เลือดออก โรคท้องร่วง โรคกระเพาะ โรคเครียด หรือแม้แต่อาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อจากการทำงาน เป็นต้น

และพบว่ารายการสุขภาพในฟรีทีวีขาดเนื้อหา ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับการพึ่งพาตนเองและลดการพึ่งพาแพทย์, การแพทย์ทางเลือก และสิทธิผู้ป่วย รายละเอียดดังนี้

การพึ่งพาตนเองและลดการพึ่งพาแพทย์ ได้แก่ เนื้อหาที่ช่วยให้ประชาชนได้ตระหนักรู้ไปสู่การป้องกัน และการดูแลตัวเองเมื่อเกิดอาการป่วย เช่น วิธีการรักษาเบื้องต้นหรือวิธีการป้องกันดูแลตัวเองเมื่อป่วยเป็นโรคที่ไม่

ร้ายแรงหรือโรคที่สามารถดูแลตัวเองได้อย่างโรคไข้หวัด โรคท้องร่วง โรคเบาหวาน และความดันโลหิต ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการรักษาเบื้องต้นหรือวิธีการป้องกันดูแลตัวเองจะช่วยให้ประชาชนลดการพึ่งพาแพทย์และลดค่าใช้จ่ายในการรักษา

การแพทย์ทางเลือก ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับการรักษาด้วยศาสตร์อื่นๆ ที่นอกเหนือจากศาสตร์ทางการแพทย์แผนปัจจุบัน เช่น ภูมิปัญญาไทยที่มีการรักษาโรคด้วยสมุนไพรต่างๆ การนวดแผนไทย และศาสตร์การรักษาแบบจีน เช่น การรักษาด้วยวิธีฝังเข็ม เป็นต้น

สิทธิผู้ป่วย คือ เนื้อหาที่ทำให้ทราบและเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการวิชาชีพกับผู้ป่วย ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจอันดีและไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยแพทยสภา สมาคมการพยาบาล สมาคมวิชาชีพ ทนตแพทยสภา และคณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะ ได้ร่วมกันออกประกาศรับรองสิทธิผู้ป่วยไว้ ดังต่อไปนี้ ผู้ป่วยทุกคนมีสิทธิพื้นฐานที่จะได้รับบริการด้านสุขภาพ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ. ผู้ป่วยมีสิทธิที่จะได้รับบริการจากผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ. ผู้ป่วยที่ขอรับบริการด้านสุขภาพมีสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลอย่างเพียงพอและเข้าใจชัดเจนจากผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ ฯลฯ เป็นต้น

โดยเนื้อหารายการสุขภาพ 27 รายการ พบรายการที่นำเสนอข้อมูลการลดการพึ่งพาแพทย์ที่มีเพียง 1 รายการคือ รายการ 30 ยังแจ้ว (การป้องกัน บำรุงและรักษาสุขภาพด้วยสมุนไพรสด) เนื้อหาการแพทย์ทางเลือกพบ 3 รายการ คือ รายการคนสู้โรค (การรักษาไมเกรนด้วยวิธีฝังเข็ม) รายการชีวิตชีวา daily (สมุนไพร) รายการ 30 ยังแจ้ว (สมุนไพร)

เนื้อหาด้านสิทธิผู้ป่วยพบ 4 รายการ คือ รายการซูรักซูรส รายการทันโรคกับกรมควบคุมโรค รายการความรักเลือกได้ และรายการโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช ซึ่งรายการที่นำเสนอเนื้อหาสิทธิผู้ป่วยส่วนใหญ่มีผู้สนับสนุนเป็นองค์กรของรัฐ เช่น สิทธิในการเข้ารับการผ่าตัดกระดูกพรีที่โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช จังหวัดสระแก้ว เป็นต้น

3.2) รูปแบบวิธีการนำเสนอรายการ

จากการศึกษา พบว่ารูปแบบรายการสุขภาพที่พบมากที่สุด คือ รูปแบบ แมกกาซีน 13 รายการ รองลงมา ได้แก่ รูปแบบ สารคดี 12 รายการ นอกจากนี้ยังพบรูปแบบรายการอื่นๆ เช่น รูปแบบ วาไรตี้ 1 รายการ และรูปแบบเรียลลิตี้ 1 รายการ

4) ประเภทของแหล่งข้อมูล

ประเภทของแหล่งข้อมูลรายการสุขภาพในฟรีทีวี สามารถแบ่งได้ 4 ประเภท ดังนี้

4.1) บุคคล ได้แก่ บุคคลที่เป็นแพทย์, บุคคลที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ (ด้านสุขภาพ), บุคคลที่เป็นผู้ป่วยหรือผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับโรคหรืออาการผิดปกติ, บุคคลที่เป็นญาติหรือเป็นผู้เกี่ยวข้องกับผู้ป่วย และบุคคลที่เป็นประชาชนทั่วไป (ไม่ได้เกี่ยวข้องกับโรคหรืออาการผิดปกติ)